

Boodschap voor de 36ste Wereldcommunicatiedag, 12 mei 2002

'Internet: een nieuw forum voor de verkondiging van het evangelie'

Dierbare broeders en zusters

1. De Kerk zet door alle tijden heen het werk voort dat begonnen is op de dag van het Pinksterfeest, toen de apostelen in de kracht van de heilige Geest de straten van Jeruzalem in trokken om het evangelie van Jezus Christus in vele talen te verkondigen (vgl. Hnd 2,5-11). Deze evangeliserende missie heeft zich in de daaropvolgende eeuwen uitgebreid tot in de verste uithoeken van de aarde.

Het christendom raakte op vele plaatsen verankerd en leerde de verschillende talen van de wereld spreken, steeds in gehoorzaamheid aan het gebod van Christus om het evangelie aan alle volken te verkondigen (vgl. Mt 28,19-20).

Maar de geschiedenis van de evangelisatie is niet alleen een kwestie van geografische verbreiding, want de Kerk heeft ook vele culturele drempels over moeten gaan, die stuk voor stuk nieuwe energie en verbeeldingskracht vereisten in de verkondiging van het ene evangelie van Jezus Christus. De tijd van de grote ontdekkingen, de Renaissance en de uitvinding van de boekdrukkunst, de Industriële Revolutie en het ontstaan van de moderne wereld: ook dat waren drempels, momenten waarop nieuwe vormen van evangelisatie geboden waren. Nu, met de revolutie in communicatie en informatie in volle gang, staat de Kerk onmiskenbaar voor een nieuwe beslissende overgang. Het is daarom op zijn plaats dat

wij op de Wereldcommunicatiedag van 2002 stilstaan bij het onderwerp 'Internet: Een nieuw forum voor de verkondiging van het evangelie'.

2. Het internet is absoluut een nieuw 'forum' in de Oudromeinse betekenis van een publieke ruimte waar politiek en handel werd bedreven, waar religieuze plichten werden vervuld, waar een groot deel van het sociale leven van de stad zich afspeelde en waar zowel het beste als het slechtste in de mens naar buiten kwam. Het was een drukbezochte, bruisende plaats in de stad, die zowel de heersende cultuur weerspiegelde als ook een eigen cultuur creëerde. Dat geldt evenzeer voor de cyberspace, die aan het begin van dit nieuwe millennium als het ware een nieuw, onontgonnen terrein vormt. Evenals de onontgonnen terreinen in andere tijden kent ook dit de wisselwerking van gevaar en belofte en is het niet vrij van de zin voor avontuur die ook andere perio-

den van grote verandering kenmerkte. Voor de Kerk is de nieuwe wereld van de cyberspace een oproep tot het grote avontuur om van de nieuwe mogelijkheden gebruik te maken om de boodschap van het evangelie te verkondigen. Die uitdaging vormt de kern van wat het aan het begin van dit millennium betekent om gehoor te geven aan de opdracht van de Heer om de netten in diep water uit te werpen: *Duc in altum!* (Lc 5,4).

3. De Kerk benadert dit nieuwe medium realistisch en vol vertrouwen. Het is, net als andere communicatiemediën, een middel en geen doel in zichzelf. Het internet heeft fantastische mogelijkheden te bieden voor de evangelisatie als er op deskundige wijze en met een helder oog voor de sterke en zwakke punten gebruik van wordt gemaakt. In de allereerste plaats kan het door het geven van informatie en het wekken van belangstelling een eerste kennismaking met de christelijke boodschap bewerkstelligen, met name onder jongeren die de wereld van de cyberspace in toenemende mate als venster op de wereld gebruiken. Het is daarom belangrijk dat de christelijke gemeenschap heel praktische manieren bedenkt om mensen die via het internet voor het eerst met het evangelie in contact komen, de overstap te helpen maken van de virtuele wereld van de cyberspace naar de echte wereld van de christelijke gemeenschap.

In een daarop volgende fase kan het internet ook zorgen voor het soort vervolg dat bij evangelisatie nodig is. Zeker in een cultuur die niet veel steun biedt, vergt een christelijke levenswijze voortdurend instructie en catechese, en dat is wellicht het gebied waarop het internet op voortreffelijke wijze hulp kan bieden. Er bestaan op het net al talloze bronnen van informatie, documentatie en onderricht over de Kerk, haar geschiedenis en traditie, haar leer en haar betrokkenheid op alle terreinen in alle

delen van de wereld. Het is dan ook duidelijk dat, hoewel het internet nooit de plaats kan innemen van de diepgaande godservaring die alleen het levende, liturgische en sacramentele leven van de Kerk kan bieden, het zeker een unieke aanvulling en ondersteuning kan vormen bij zowel de voorbereiding op de ontmoeting met Christus in de gemeenschap als bij de ondersteuning van de nieuwe gelovige op de reis van het geloof die dan begint.

4. Er zijn echter bepaalde onvermijdelijke, zelfs voor de hand liggende vragen die rijzen bij het gebruik van internet ten behoeve van de evangelisatie. De essentie van het internet is dat het een welhaast oneindige stroom informatie biedt, die voor een groot deel in een mum van tijd voorbijkomt. In een cultuur van een dergelijke kortstondigheid kan gemakkelijk het risico ontstaan dat men denkt dat alles om feiten draait, en niet om waarden. Het internet biedt uitgebreide kennis, maar het draagt geen waarden over. En wanneer er geen aandacht voor waarden is, wordt onze menselijkheid naar beneden gehaald en verliest de mens al snel het zicht op zijn transcendente waardigheid. Ondanks de enorme positieve mogelijkheden zijn bepaalde degenererende en schadelijke toepassingen van het internet al voor iedereen zichtbaar, en de openbare autoriteiten hebben zonder meer de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat dit fantastische instrument ten dienste van het algemeen belang staat en geen bron van schade wordt.

Verder wordt iemands psychologische relatie tot tijd en ruimte door het internet radicaal gheredefinieerd. De aandacht wordt getrokken door wat tastbaar, nuttig en onmiddellijk voorhanden is. De stimulans tot diepere gedachten en reflectie kan ontbreken. Toch hebben mensen een diepe behoefte aan tijd en innerlijke rust om over

het leven en de geheimen daarvan na te denken en geleidelijk aan te groeien naar een rijp begrip van zichzelf en de wereld om hen heen. Inzicht en wijsheid zijn de vrucht van een beschouwende blik op de wereld en komen niet voort uit een simpele opeenstapeling van feiten, hoe interessant die ook mogen zijn. Zij vormen het resultaat van een inzicht dat de diepere betekenis van de dingen in relatie tot elkaar en de gehele werkelijkheid doorgrondt. Bovendien bevordert het internet als forum waar praktisch alles acceptabel en bijna niets blijvend is, een relativistische denkwijze en voedt het soms een ontvluchting van persoonlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

Hoe moeten wij in een dergelijke context de wijsheid cultiveren die niet alleen voortkomt uit informatie maar uit inzicht, de wijsheid die het verschil ziet tussen goed en kwaad en het stelsel van waarden onderhoudt dat uit dat verschil voortkomt?

5. Het feit dat mensen door middel van het internet hun contacten verveelvoudigen op een manier die tot voor kort ondenkbaar was, opent fantastische mogelijkheden voor de verspreiding van het evangelie. Maar het is ook zo dat elektronisch tot stand gebrachte relaties nooit de plaats kunnen innemen van het directe menselijke contact dat voor werkelijke evangelisatie vereist is. Evangelisatie is immers altijd afhankelijk van het persoonlijke getuigenis van degene die gezonden is om te evangeliseren (vgl. Rom 10,14-15). Hoe baant de Kerk een weg van het soort contact dat door het internet mogelijk wordt gemaakt naar de diepere vorm van communicatie die de christelijke verkondiging vereist? Hoe bouwen wij voort op de eerste contacten en uitwisseling van informatie die door het internet mogelijk worden gemaakt?

De elektronische revolutie draagt zonder enige twijfel de belofte in zich van grote

positieve doorbraken voor de ontwikkelende wereld. Maar de mogelijkheid bestaat ook dat het bestaande vormen van ongelijkheid juist zal versterken naarmate de kloof op het punt van informatie en communicatie groter wordt. Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat de revolutie op het gebied van informatie en communicatie, waarvan het internet de belangrijkste motor is, de globalisering van de menselijke ontwikkeling en solidariteit ten goede zal komen, doelstellingen die nauw verbonden zijn met de evangelisatie-missie van de Kerk?

Tot slot wil ik in deze moeilijke tijd de volgende vraag stellen: Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat dit buitengewone instrument dat in eerste instantie met het oog op militaire operaties is ontwikkeld, nu de vrede kan dienen? Kan het een bijdrage leveren aan de cultuur van dialoog, participatie, solidariteit en verzoening zonder welke vrede nooit tot bloei kan komen? De Kerk meent van wel. En om ervoor te zorgen dat dat ook gebeurt, is zij vastbesloten om dit nieuwe forum te betreden, gewapend met het evangelie van Christus, de Vrededorst.

6. Het internet doet miljarden beelden verschijnen op miljoenen computerschermen over de hele wereld. Zal in dit oerwoud van beeld en geluid het gelaat van Christus zichtbaar worden en de stem van Christus worden gehoord? Want alleen als zijn gelaat wordt gezien en zijn stem wordt gehoord, zal de wereld weten van de blijde boodschap van onze verlossing. Dat is het doel van de evangelisatie. En dat zal het internet tot een werkelijk menselijke ruimte maken, want als er geen plaats is voor Christus, is er geen plaats voor de mens. Daarom wil ik op deze Wereldcommunicatiedag de hele Kerk oproepen om moedig deze nieuwe drempel over te gaan en het net ten volle te benutten, zodat de grote verbondenheid van

evangelie en cultuur nu, evenals in het verleden, de wereld de “heerlijkheid die ligt over het gelaat van Jezus Christus” zal tonen (2Kor 4,6).

Moge de Heer iedereen zegenen die zich voor dit doel inzet.

Vanuit het Vaticaan, 24 januari 2002, de gedachtenis van Franciscus van Sales.

JOHANNES PAULUS II

Vertaling: drs. P.C. de Die